

# Årbok for Karmsund 1993-1994

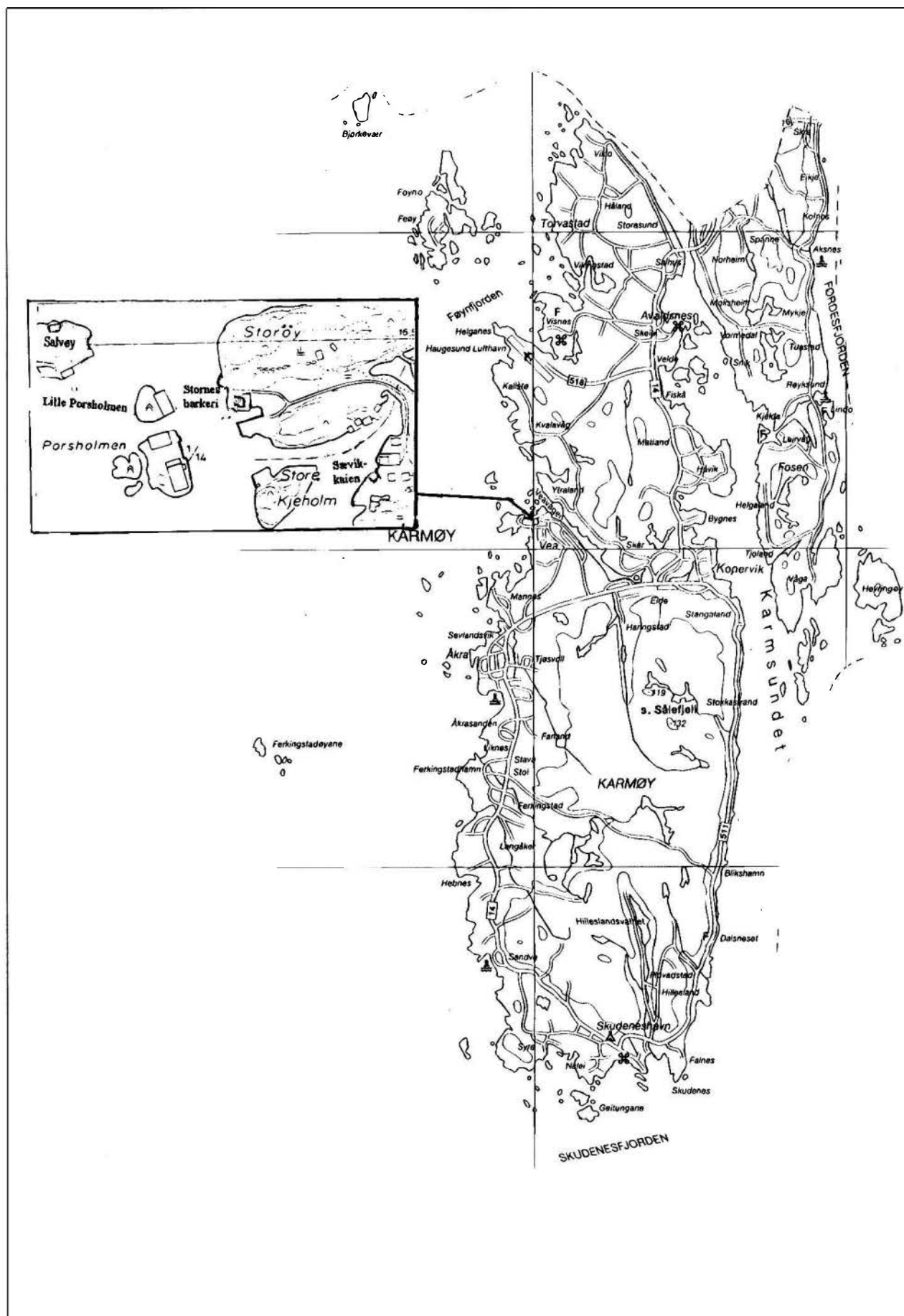
Karmsund Folkemuseum



Haugesund 1994

---

Haugesund Bok & Offset A.S.



# BARKING AV FISKEREDSKAPER

*Av: Aud Norunn Tjøsvoll*

## INNLEDNING

*I hundrevis av år har folk brukt garn av naturfiber for å fange fisken i havet. Folk lærte seg også tidlig at garna måtte behandles på en spesiell måte dersom de ikke skulle råtne. Middelet som ble brukt til impregneringen av garna fant folk også i naturen, nemlig bark fra ulike trær. Impregneringen ble derfor kalt barking.*

*Hvordan ble barking utført i vårt distrikt? Jeg vil i artikkelen fortelle litt om denne spesielle prosessen. Særlig vil jeg vise hvordan barking ble utført industrielt i barkerier. Historien om barkeriene er nært knyttet til historien om utviklingen av fiskeredskaper. Denne utviklingen skapte et behov for barkerier, men den førte også til at barkeriene etter 50-60 år igjen var overflødige.*

*Brødrene Kristensen - Stornes Barkeri var et forholdsvis lite barkeri som ble drevet i Vedavågen på Karmøy. Dette barkeriet kan stå som et eksempel på hvordan barkeriene ble drevet.*

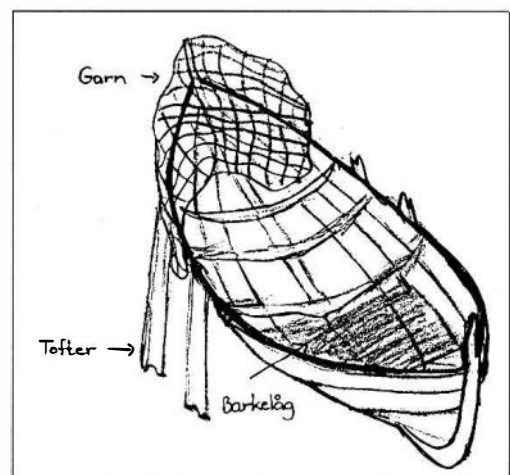
## BARKING SOM DEN ENKELTE FISKER UTFØRTE

Helt fram til ca. 1960 var materialet som ble brukt i garn, nøter, tauverk o.l. laget av naturfiber som hamp eller bomull.

Det som viste seg å være det beste impregneringsmiddelet, var bark fra løvtrær sammen med vann. Barken ble først knust. Noen fant ut at en "tust" (et redskap for korntresking) kunne være brukbart til dette formålet. Ellers var en klubbe godt brukbar. Knust bark og vann ble så blandet sammen i et kjær og fikk stå og gjære i 2-3 uker.

Det var ikke alltid lett å vite om barkelågen var sterk nok. En måte å finne ut dette på, var å smake på blandingen! Var stoffet så sterkt at det "snurpet" seg sammen i munnen, kunne garn, tauverk, seil og presenningen dyppes i blandingen.

Garvestoffet fra barken trakk da inn i materialet og gjorde det mer motstandsdyktig mot soppangrep. Etter barking måtte garna henges til tørk. Denne framgangsmåten kalles kald-barking.



Ivar Ytreland var med på å barke garna på Ytraland på 1930-tallet. Han forteller at det var vanlig å la bark og vann stå i tønner ca. 3 uker til en merket på farge og lukt at gjæringsprosessen var kommet godt i gang. Barkelågen ble så slått over i barkekaret som i dette tilfellet var en gammel båt.

Båten var satt på skrå slik at en kunne benytte nedre del av den til barkelågen. I øvre del av båten ble så garna lagt etter å ha vært dyppet. Deretter ble barkelågen øst over garna et par ganger om dagen til garna begynte å bli varme, da “brant de opp”, de ble råtne. Til slutt ble garna hengt til tørk i galgen. Dersom garna ikke ble brukt, måtte de bløtes godt i sjøen og tørkes, ellers ville de bli “så råtne at ein kunne hiva hua jønå”.

Didrik T. Veia forteller at de brukte store kjær til barking. Garna lå i ei bestemt tid i hvert kjær. Fiskerne visste når garna var ferdig barket.

Det vanlige var at folk som barket garna sine selv brukte kaldbarking, men noen få ordnet seg slik at de fikk kokt en låg av bark og vann som de dyppet garna i. Dette kalles varmbarking og var en metode som gikk raskere enn kaldbarking. Barken behøvde ikke stå og gjære i ukevis, men kunne benyttes nesten med en gang. Eksempel på fiskere som benyttet denne metoden var Brødrene Helgesen, (Hiljarane) i Vedavågen og familien til Ivar Sund (Olsen) på Sund. Dette var fiskere som eide flere båter og hadde mye redskaper som skulle vedlikeholdes.

Ivar Sund forteller at de hadde en stimkjele fra en gammel hollandsk seilbåt. Varm damp ble ført i barkekaret/kummen slik at en fikk kokt barkelåg. Særlig var det bra for nye garn at de ble dyppet i varm barkelåg før bruk. Fiskerne hadde også galger hvor garna kunne henge til de var tørre. Familien til Ivar Sund hadde opptil 6 båter i drift og barket kun egne redskaper.

Etterhvert ble det vanlig å bruke blåstein istedet for vanlig barking dersom garna skulle ha en noe lysere farge. Dette ble bl.a. brukt på seigarn. Det var viktig ikke å ha for mange mørke garn, ellers ville fisken ikke gå i garnet! Blåstein er en kobberforbindelse. En kan i dag finne kummer på mange sjøhus langs kysten som har en grønnaktig farge på innsiden. Dette er spor etter blåsteinsbarking.

Som nevnt var det en rivende utvikling når det gjaldt størrelsen på fiskebåter og utviklingen av nye fangstredskaper utover på 1900-tallet. Flere og større garn gjorde at det ble vanskeligere å barke alle redskaper selv. Tiden var da moden for det vi kan kalle en industriell barking parallelt med at fiskerne barket smågarna selv. Barkeriet ble bygget og barking tatt hånd om av profesjonelle barkere. Denne driften ble kombinert med bøting og tørking av fiskeredskaper.

## **BRØDRENE KRISTENSEN, STORNES BARKERI**

### **Historikk**

Det var brødrene Sivert Vedø, (født 1875), og (Peder) Martin Kristensen som først hadde ideen å starte opp med barkeri på Storøy i Vedavågen. Etter at tomta

*Barkekjær fra Brødrene Helgesen's barkeri i Vedavågen. Rullen som ligger oppå var plassert under taket og ble brukt til å heise garna opp på vålene. (Foto: (O.G.T.)*



var kjøpt ble også Andreas Kristensen, bror til Martin og Sivert med i bedriften. Driften startet opp i 1917 og navnet ble Brødrene Kristensen, Stornes Barkeri.

Siver, Martin og Andreas klarte i begynnelsen å få arbeidet unna selv, men etterhvert som barna deres ble eldre var de med og hjalp til. Karsten (f.1929) og Kristen M. (f.1928) som var barna til h.h.v. Andreas og Martin, var ikke gamle karene før de var med og tok et tak når det behøvdes.

Kristen begynte i fast arbeid ved barkeriet i 1943-1944, Karsten begynte like etterpå. Vanlig lønn for dem i begynnelsen var 2.50 kr for å henge eller ta ned ei not. Annet arbeid fikk de 1.50 pr. time for. På denne tiden måtte Sivert Vedø slutte i arbeidet på grunn av sykdom. Martin og Andreas kjøpte ham da ut av bedriften.

Den første tiden drev en ikke helårsdrift ved barkeriet. Eierne barket fiskeredskaper foran hver sesong og reiste selv på fisket da dette startet. Vel hjemme



*Brødrene Helgesen hadde god plass til å tørke garna etter barking! Tidligere var galgen enda større. (Foto: O.G.T.)*

igjen tak de fatt på bøting av redskapene før ny omgang med barking. I en periode på 1920-tallet var det svært populært å drive med salting av sild. Mange startet opp på egne sjøhus. Hos brødrene Kristensen prøvde en seg også med silde-salting. Dette varte imidlertid bare et par sesonger. I kjelleren kan en imidlertid fortsatt se spor etter salterivirkningen.

I de første årene tok det mye tid å frakte varer til barkeriet. Kull, barkestoffer o.l. måtte som regel fraktes med båt fra Sævik-kaien. Enkelte ganger hendte det at skøytene la direkte til ved barkeriet. Dette ble enklere etter at kaien ble støpt og bygget ut i 1963-1964. Transportmulighetene til og fra barkeriet ble også forbedret ca. 1950 da en fikk vegforbindelse.



*Martin Kristensen, f. 1885*



*Andreas Kristensen, f. 1890*

Fra ca. 1930 begynte bedriften å drive lastebiltransport. På denne tiden ble de også forhandlere for et kulldepot. Barkeriet brukte mye kull selv og måtte ha et ganske stort kull-lager. Folk begynte å komme til barkeriet for å kjøpe kull. Det var tydeligvis behov for en kull-forhandler i området og bedriften utnyttet mulighetene. Både statusen som kull-forhandler og lastebiltransporten opphørte imidlertid ca. 1937.

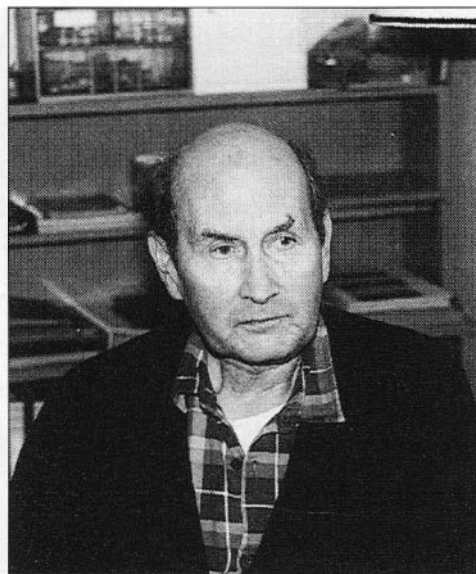
I begynnelsen hadde barkeriet bare galger (tørker) like ved barkeriet, men etter en stund fikk en leie Lille Porsholmen som ligger like utenfor Storøy. På holmen bygget de 2 galger. I 1938 ble Lille Porsholmen kjøpt og en brygge bygget der ute. Etter dette ble ytterligere 2 galger oppført. En stor forbedring var det at det ble lagt tak over alle galgene. På et senere tidspunkt ble alle galgene forlenget. (Galgenes funksjon vil bli nøye forklart senere i artikkelen).



I 1953 skjedde en ombygging av barkeriet. Det som før var barkeri og det som hadde vært salteri, ble bygget sammen. Reisverket som ble brukt til byggingen var vindfelte trær fra orkanen som feide over Haugalandet i 1952! Dette tilbygget, som nå er midtpartiet, ble brukt til lager av redskaper.

Stornes Barkeri var ingen stor bedrift sammenlignet med f.eks. barkeriene i Haugesund. Til vanlig hadde 4-5 personer arbeidsplassen sin ved barkeriet. I tillegg var det vanlig å kalle inn ekstra mannskaper i sesongen. For disse var barkeriet en god arbeidsplass i mange år.

Rett før 1960 overtok Kristen M. og Karsten Kristensen driften av barkeriet. De måtte samti-



*Kristen M. Kristensen.*

*(Foto: A.N.T.)*



*Utsnitt av prospektkort fra begynnelsen av 1950. Her ser vi Stornes Barkeri og Lille Porsholmen midt i bildet. I forgrunnen litt av Salvøy. (I huset nederst til høyre blir det fortsatt drevet kolonialforretning). I høyre hjørne ser vi en galge for makrellgarn. (Foto: Idar)*

dig sørge for å legge om produksjonen til å lage reketråder i tillegg til at de drev bøting.

Produksjonen ved Stornes Barkeri opphørte i 1981-1982. I dag er bygningen midlertidig tilholdssted for Karmøy Fiskerimuseum.

## Ingrediensene i barkeprosessen

Jeg har tidligere nevnt den form for barking som folk helst benyttet selv, "kaldbarking". På barkeriet drev en kun med "varmebarking". Før jeg forsøker å forklare detaljene i barkeprosessen, skal vi se litt nærmere på ingrediensene som måtte til for å for en vellykket barking.

Det sier seg selv at bark var viktig. I begynnelsen var det kun bjørkebark som ble brukt. Salg av bjørkebark var en fin inntektskilde for folk i indre strøk.

Det var vanlig at det kom skøyter lastet med bjørkeved fra Ryfylkefjordene. Etter hvert begynte en også å bruke eikebark som kom sørfra. Denne var rimeligere og gav garna en noe lysere farge.

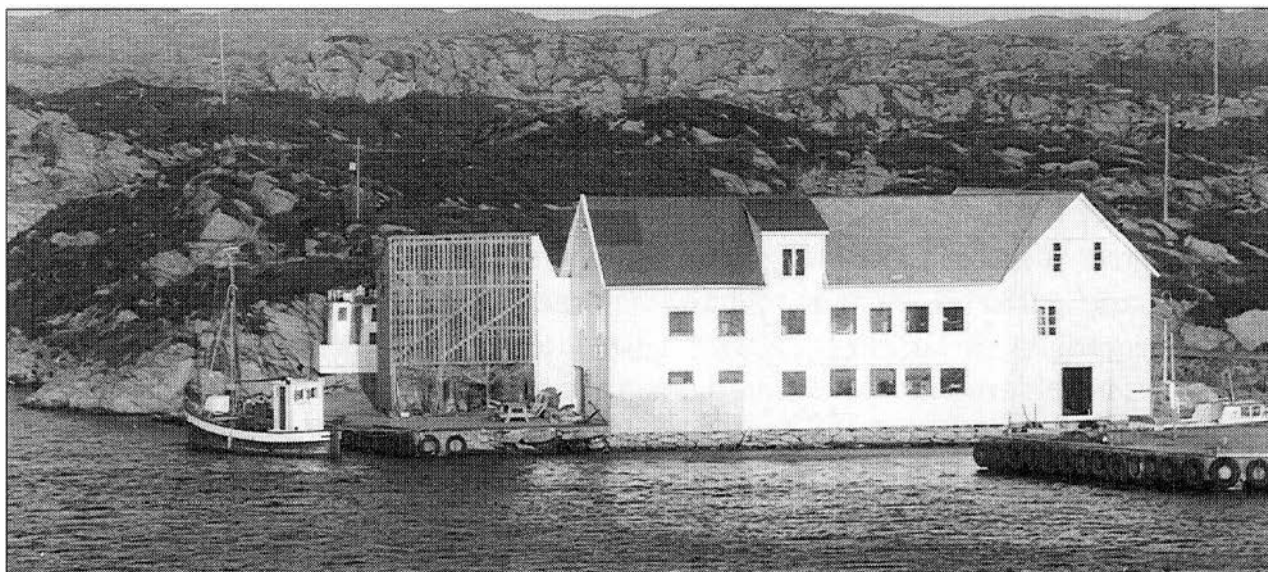
Under krigen var det en tid vanskelig å få tak i bjørkebark. Som en erstatning



*Salteri*

*Fotos fra 1949-1950*





*Bygningen til tidligere Brødr. Kristensen, Stornes Barkeri slik den ser ut i dag. Skøyta til venstre heter "Kristina" og er ei listerskøyte, tilhørende Karmøy Fiskerimuseum. (Foto: O.G.-T.)*

fikk barkeriene da et stoff som ble kalt "Barko". Dette var oppmalt granbark og kom fra Bergensområdet. Denne barken egnet seg imidlertid langt dårligere til bruk i barkeriene. Rørene som barkelågen ble transportert i ble tette.

Barken måtte behandles med vann, gjerne saltvann.

"Kateku" (utt.katteju") var mye brukt som impregneringsmiddel alt fra siste halvdel av 1800-tallet. Dette stoffet kunne kjøpes i fast form eller som støv. Kateku er et brunt malaysisk garvemiddel. Det utvinnes ved koking av kjerneveden av brusken "Aca`sea catecu". Brødr. Kristensen brukte å kjøpe stoffet i fast form. Før katekuen kunne has i blandingen måtte den knuses til småbiter. Stoffet var forholdsvis sent oppløselig.

Som en kuriositet kan nevnes at kassene katekuen kom i, var laget av en tresort som minnet mye om mahogny. Noen nevenyttige personer så muligheten i denne veden og laget bl.a. fine bokhyller av kassene!

Tjære (tretjære) ble brukt i tillegg til kateku på snurpenøter. Tjæren "bandt" katekuen.

Barkeekstrakt ble lite brukt på Stornes Barkeri, men noen kunder ba spesielt om å få dette stoffet på islandsnøtene sine. Dette stoffet luktet svært sterkt og det sved i øynene da en brukte det.

Dersom kundene ønsket en gråaktig farge på garna, kunne "varg" benyttes som impregnering. Varg var et patentbeskyttet produkt som ble produsert i Bergen. Selve framstillingen av dette stoffet var strengt hemmelig. Kristen M. Kristensen forteller at han ved et besøk ved fabrikkene ikke kunne få adgang til produksjonslokalene! En var redd for industrispionasje også på den tiden.

## Selve barkingen

Det var vanlig at fiskerne fikk barket redskapene sine foran hver sesong, ihvertfall de garna som hadde vært mye i bruk. Nye garn burde bakes 2 ganger før bruk for å være sikker på at hele garnet var impregneret. Garna skulle være helt tørre for barking.

Det første som ble gjort med garna, var å tvinne sammen flå og aur på en slik måte at alle garna til en person hang sammen. En kunde kunne levere 20-30 garn om gangen til barking. 250-300 garn kunne behandles samtidig. Mens en eller flere arbeidere var opptatt med å sette sammen garna, måtte en annen ha til oppgave å passe kokingen av barkelågen. Dette ble gjort

i en tømmerkum utenfor inngangsdøra i 2 etasje. Denne kummen var ca. 9 kubikkmeter i volum, og det vanlige var å ha den omtrent halvfull med vann. All barken skulle da være godt dekket av vannet. For å få dette til å koke, brukte en stim. Jfr.fig.1!

Da barken hadde fått et oppkok, pleide alt sammen stå å "trekke" til neste morgen.

Det var imidlertid ikke alltid like lett å skaffe nok ferskvann til stimkjelen. Før en fikk kommunal vannforsyning på 1950-tallet, var det takvann som ble brukt til ferskvann. Under krigen var noen av vintrene svært kalde. Dette førte til at alt vannet som var i beholderen med takvann frøs til is! Problemet ble løst ved at en rodde til havnevesenet sitt anlegg på Sævikekaien. Her fantes en stor tank med vann. Vannet ble fylt direkte opp i båten, så mye som den kunne bære. Deretter padlet en forsiktig tilbake til barkeriet med vannforsyningen!

Det krevde en arbeidsinnsats å fyre opp stimkjelen også. Arbeiderne skiftet på å gå ned til barkeriet i 3-4 tiden om natten for å starte oppfyringen. Stimen måtte være klar til bruk innen resten av arbeidsstokken kom på arbeid i 7-8 tiden om morgenen! For å varme opp stimkjelen brukte en kullfyring. Det gikk med en del arbeidstimer i løpet av uken til å skuffe kull!

Dersom andre barkestoffer skulle tilsettes barkelågen, kunne dette gjøres i en stor, støpt kum innenfor tømmerkummen. Denne kummen hadde et volum på ca. 13 kubikkmeter. I bunnen av denne støpekummen var det en rist. På denne rista kunne en f.eks. plassere klumper med kateku. Vanligvis ble dette tilført 1 kasse (50 kg) pr. not. Selv om damp ble ført fra stimkjelen og ned mot bunnen av kummen, tok det lang tid før katekuen løste seg opp. Ved barking av snurpe-nøter ble i tillegg tjære tilsatt lågen i denne kummen, vanligvis 15-20 kg. pr. not. Andre ganger kunne det være f.eks. varg som ble tilsatt. Hvilke stoffer som ble valgt, var avhengig av bl.a. hvilken farge fiskeren ønsket på redskapen.

Den ferdige barkelågen ble ført utenfor huset til en stor barkekum som var nedfelt i kaien. Målene på denne kummen kan anslås til 1.5 m x 1.5 m. Garna (eller nota) lå nå ferdig sammenknyttet i husets 1. etasje. Derfra ble de heist opp i 2. etasje for å rulles ut på kaien til barkekummen. På kaien ble garna liggende i en haug før de langsomt ble ført under en rull i barkekummen. Som vi ser av fig.

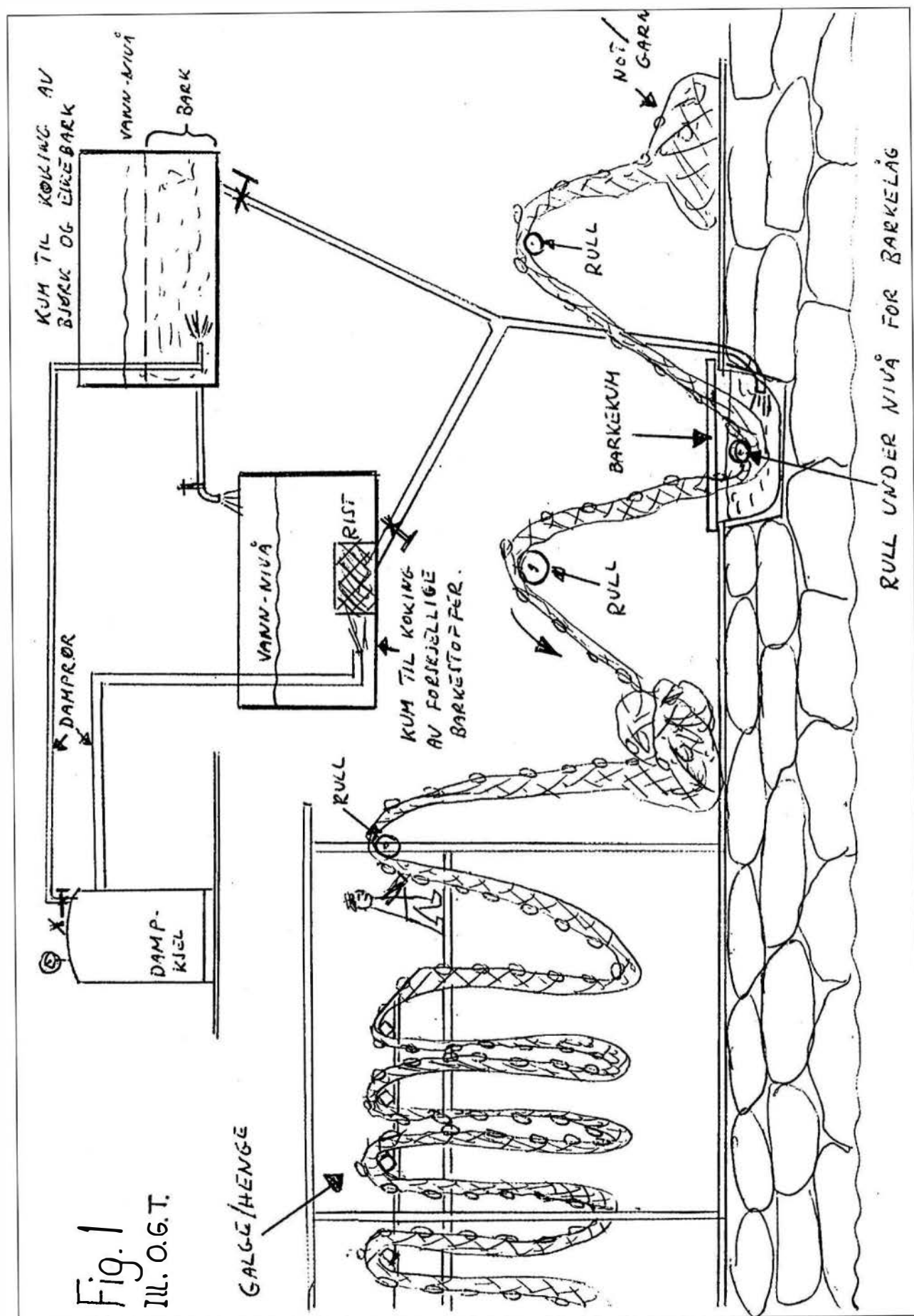


Fig. 1  
III. O.G.T.

1, ble garna heist opp av barkekummen ved hjelp av en rull som var plassert på kaien. Garna ble så liggende i en haug på kaien til neste dag for "å trekke". For arbeiderne var selve barkingen et "skittent" arbeid. De måtte bruke oljehyre og beskytte seg så godt de kunne mot barkestoffet. Det hadde lett for å sprute etter- som garna beveget seg opp eller ned av barkekummen. Særlig var det vanskelig (eller heller umulig) å få hendene rene etter å ha vært i kontakt med barkestoffene.

Etter at nøter eller garn var ferdig barket, ville det alltid bli en del barkestoff igjen i kummen. Da kunne en legge nedi tauverk, seilduk, mortnøter, smågarn og presenninger til neste morgen for å nytte stoffet. Det som ble til overs ble pumpet opp og brukt ved neste koking. Dette var derfor en ganske miljøvennlig måte å impregnere garna på! Ingen kjemikalier ble ført ut i naturen.

En annen ressurs fra barkingen som ble tatt vare på, var den avkokte barken. Den ble skuffet ut av kokekaret og lagt til tørk. (Dette var tungt arbeid og lite populært blant den yngste generasjonen). Senere ble den tørre barken brukt til brensel.

## Tørking

For å få redskapene tørre igjen ble de hengt over en galge (henge). Kaien utenfor barkeriet ble maksimalt utnyttet for å få plass til så mange galger som mulig. Barkeriet hadde også som nevnt galger på Lille Porsholmen. Garna og nøtene ble da ført over til holmen i en dorry.

Av. fig. 2 kan en se hvordan en galge var konstruert. Nota eller garnet ble heist opp på galgen ved hjelp av rullene øverst i hvert rom på galgen. Garnet ble så hengt på "våler", firkantede stokker. Det var viktig at disse vålene var sterke og korrekt laget. De måtte tåle vekten av flere personer i tillegg til redskapene.

Som vi ser på fig. 1, ble garnet hengende i sløyfer over og under vålene. Det var plass til 7-8 våler i hvert rom og hver galge hadde på det meste 9 rom.

Å henge garn og nøter på galgene krevde til vanlig 5 personer. En mann sto på brygga og halte garna opp i ei sildebåre (trillebåre). Han skar også over eventuelle bensel som måtte være rundt garna. Deretter kjørte han sildebåra til innerste enden av det rommet garna skulle henges til tørk i. Her sto en person og knyttet garna fast i et tau som gikk over rullen i galgen. En person satt oppe i galgen og snudde rullen slik at garnet ble heist opp, og 2 personer hengte garnet over vålene. Der var plass til 5 garn på 2 våler. Fulle våler ble dradd til enden av rommet. En mann måtte passe på å skrive ned hvem som eide garna i de ulike rommene.

Å arbeide oppe på vålene kunne være forbundet med en viss fare. Arbeiderne pleide å sitte på en våle og ta spenntak i en annen mens de holdt seg i et tau. En hånd var ledig til arbeidet. Det var ikke ofte at noen falt ned, men det forekom!

Det sier seg selv at det kunne være en tøff jobb vinterstid å henge opp redskapen i galgen. Særlig var det en kald opplevelse å arbeide på holmen. Arbei-

derne på barkeriet kunne i det hele få lange og kalde arbeidsøkter i sesongen. Garna skulle være ferdig til fiskesesongen startet, og det var ikke alltid at fiskerne var flinke til å gi beskjed i god tid om f.eks. forsterkninger som måtte gjøres i nota.

Kristen M.Kristensen forteller om en julaften han husker spesielt. Garna de holdt på med måtte være ferdig til båtene skulle dra på vinterfisket rett over jul, så arbeidsøkta den dagen kunne ikke avsluttes før ei god stund etter at jula var ringt inn. I tillegg måtte de slite med iskaldt snøvær.

Som nevnt var en sesong for barking foran vintersildfisket. Lignende sesonger hadde en også foran islandsfisket og makrellfisket.

Nye garn skulle alltid bakes 2 ganger.

Jeg nevnte tidligere at garna skulle være helt tørre før barking. Dette var en sannhet som hadde gått i arv og ingen hadde stilt spørsmålstegn ved den. Arbeiderne på barkeriet ble derfor svært overrasket da en sørlending en dag kom med noen helt nye makrellgarn som skulle bakes. Han kastet nemlig garna på sjøen. Helst skulle garna ligget og "trekt" på brygga til neste dag før de ble barked. Dette ble alltid gjort på Sørlandet med helt nye bomullsgarn, kunne han fortelle. Ellers kunne det være vanskelig å få impregneringen til å sitte på hele garna. Det viste seg at sørlendingen visste hva han snakket om. Garna ble helt fine etter barking, men dette var likevel ikke noen tradisjon som ble videreført her på våre kanter. Det ville medført en del ekstra arbeid.

Ved slutten av vinterfisket var det nødvendig å ha ledig plass på galgene. Da fiskerne kom nordfra ville de "bli kvitt" nøtene sine for å få dem tørket. Den beste måten å gjøre dette på, var å få henge dem opp i galgen på vålene. Arbeiderne på barkeriet passet på å dreie på vålene slik at nøtene skulle tørke ordentlig. Da de var helt tørre ble de tatt ned, fraktet i båten over til barkeriet og heist opp på loftet for lagring. Mellom sesongene ble nøtene bøtt. Vi kan derfor med rette karakterisere barkeriet for et serviceverksted for snurpenøter og garn!

Barking av garn var ingen stor utgift for fiskerne. I et eksempel fra 1962 ser vi at en person fikk regning på barking av 15 drivgarn til kr 9.50 pr. stk. For å hente inn makrellgarn fra galgen fikk en 50 øre pr. stk.

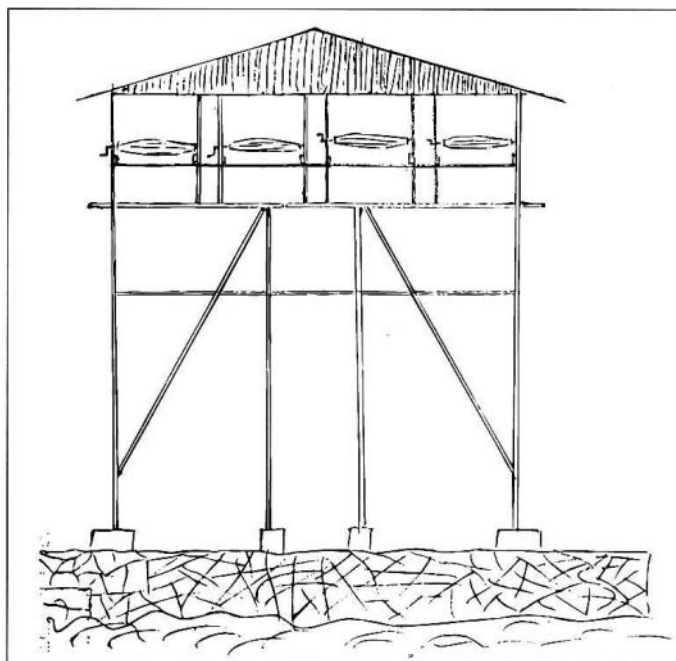


Fig. 2 (III. KMK)



## Overgang til å lage trålnøter

På midten av 1950-tallet skjedde det noe som skulle vise seg å være starten på en ny epoke når det gjaldt fiskeredskaper. De første båtene begynte å bruke nøter laget av kunstfiber. Flere og flere gikk over til nye redskaper, og rundt 1960 var det få som hadde behov for å barke nøtene sine. Driften ved Brødrene Kristensen, Stornes Barkeri ble laber. Litt barking forekom fortsatt i tillegg til en del bøting.

Kristen M. Kristensen hadde nettopp overtatt driften og så at noe måtte gjøres. Epoken med fiskeredskaper av naturfiber var over, og en omlegging av driften måtte til. Bedriften begynte å lage rekestråler av kunstfiber. Senere laget en også større tråler til bruk ved industristråling. For å få dette til, måtte de først lage sine egne tegninger som trålene ble laget etter.

Dette skulle vise seg å være en rett satsing og ble i de neste 22 årene et viktig produkt for bedriften. I tillegg tok reparasjon av trålene svært mye tid.

Etter at Martin og Andreas hadde nådd pensjonsalderen begynte de å binde vareløft av hamp til å ha på rekestrålene.

Utviklingen innen fiskeflåten gikk i retning av større og større fartøyer og redskaper. Det ble stadig utviklet nye nøter laget av ulike typer buss. Der kom også stadig nye tegninger for trålene. Dette førte til problemer for bøtieriene. Det ble nødvendig med store lager av ulike typer buss som kanskje var ukurant etter kort tid. Folkene ved barkeriet fant det uforsvarlig å ha så stort lager av buss. Dette førte til at en ikke kunne ta imot alle typer nøter til bøting. En hadde også problemer med for lite plass til de store nøtene. De ble for tungvinte å håndtere.

Mot slutten av 1970-tallet ble mange av de eldste båtene kondemnert. På denne måten mistet også Stornes Barkeri noe av sitt eksistensgrunnlag. Det var nemlig disse båtene som var kundegrunnlaget for bedriften. Fiskeredskapene deres var passelig store, slik at Stornes Barkeri kunne bøte dem.

Sakte, men sikkert innså Karsten og Kristen hvordan utviklingen var og de bestemte seg for å avvikle driften i 1981-1982. Fire personer måtte finne seg en annen arbeidsplass og mange flere måtte finne seg en annen samlingsplass!

**BARKERIER PÅ KARMØY 1900-1960**

*Hans Olai Håkonsen, Skudeneshavn.*

Oppstart: Litt før 1900.

1935: Navneskifte til Skudenenes Norbarkeri og Slipp A/S

1935: Totalt opptil 75 ansatte hvorav 10 fast ansatt på barkeriet (flere i sesongene).

Nedlagt 1970.

*Barkeriet på Holmen, Åkrehamn v/ Henrik Knutsen.*

Oppstart: Ca. 1917.

Kapasitet: 7-8 nøter. Bygningen er nå sjøhus.

*Brødrene Kristensen, Stornes Barkeri, Vedavågen.*

Oppstart: 1917.

5 ansatte + sesongarbeidere.

Nedlagt 1981-1982.

*Vedavåg Notforretning, Vedavågen.*

Oppstart: 1952.

Eiere: Tørres Karlsen (4/5) og Andreas Karlsen (1/5).

5-6 fast ansatte, opptil 22 i sesongen.

1958: Leid bort til Bergen Notforretning v/O. Nilssen & Sønn.

Solgt ca. 1961 til Kyvig & Westerheim.

Nedlagt ca. 1970 i forbindelse med bygging av molo.

*Haugesund Notbarkeri, Storesund.*

Oppstart: Ca. 1930.

Eier: Kristian Bårdsen

5-6 ansatte, i sildesesongen opptil 18-19 arbeidere.

Nedlagt ca. 1963.

*Karmsund Redskapsfabrikk, Sakkestad.*

Oppstart: 1952

Eier: Einar Gaard.

Drev barking til 1957-1958, bandt not og garn.

7-8 ansatte.

Hadde underavdeling i Skudeneshavn 1965-1966.

Firmaet drives fortsatt. (1992)

I Haugesund drev *Krohn Brekke Barkeri*. I tillegg fantes det *barkeri på Vibrandsøy* v/ Mathias Knutsen.

Felles for alle disse firmaene var at driften måtte legges om ca. 1957-1958 da fiskerne begynte å bruke redskaper av kunstfiber. Det var vanlig å kombinere barking med bøting og eventuelt produksjon av snurpenøter o.l.

### **SKRIFTLIGE KILDER:**

Fremmedordboka, Gyldendal Forlag.

Hartvig W. Dannevig/Jo van der Eyden:

“Skagerakfiskernes historie”.

Combi konversasjonsleksikon, bind VI,

J.W. Cappelens forlag A/S.

“Fiskarsoge Sunnmøre og Romsdal”, bind III.

Svein Molaug: “Vår gamle kystkultur”.

Jon Bergsåker: “Rogalandsfiske gjennom hundreåra” -s.216.

Rogaland Fiskarlag- Dreyer bok.

Aschehougs koversasjonsleksikon, bind 2.

Aschehoug og Gyldendals store norske leksikon.

“Sportsfiskernes leksikon”, bind 1.

Gyldendal Norsk forlag.

Jon Godal: “Barking av segl”. (Artikkel).

Artikler om barking og miljøet rundt barkeriene finnes i Haugesunds Avis, 4 januar 1958 “Før stimene jages” og “Eim av bark og tjøre frå sildenot og garn” (Lasse)

H.A- 7. desember 1957.

## MUNTlige KILDER

Lars D.Larsen, Haugesund/Sævlandsvik.

Henrik Knutsen jr. Åkrehamn.

Jakob H. Knutsen, Åkrehamn.

Ivar Sund, Vedavågen/ Sund.

Didrik T. Veia, Vedavågen.

Gerhard Tjøsvoll, Vedavågen.

Ivar Ytreland, Vedavågen.

Kristen M. Kristensen, Vedavågen.

John Kristiansen, Vedavågen.

Magnus Næss, Skudeneshavn.

Hans Håkonsen, Skudeneshavn

Henning Storesund, Storesund.

Tørres Karlsen, Vedavågen.

Vilhelm Helgesen, Vedavågen.

Illustrasjoner: Kristen M. Kristensen.

Aud Norunn Tjøsvoll.

Odd Gunnar Tjøsvoll.

Foto: Kristen M. Kristensen.

“Idar”.

Aud Norunn Tjøsvoll.

Odd Gunnar Tjøsvoll.